Upotreba Facebooka u akademskom okruženju

Mijatović, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:181293

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

University North Digital Repository

Sveučilište
Sjever

Završni rad br. 154_NOV_2019

Upotreba Facebooka u akademskom okruženju

Ivan Mijatović, 1379/336

Koprivnica, rujan 2019. godine

Sveučilište Sjever
Sveučilišni centar Koprivnica
Trg dr. Žarka Dolinara 1, HR–48000 Koprivnica

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL: Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

STUDIJ: preddiplomski sveučilišni studij Novinarstvo

PRISTUPNIK: Ivan Mijatović | MATIČNI BROJ: 1379/336

DATUM: 23. 09. 2019. | KOLEGIJ: Medijska istraživanja

NASLOV RADA: Upotreba Facebooka u akademskom okruženju

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU: Use of Facebook in an Academic Environment

MENTOR: Željka Bagarić | ZVANJE: doc. dr. sc.

ČLANOVI POVJERENSTVA:

1. doc. dr. sc. Darijo Čerepinko
2. doc. dr. sc. Nikša Sviličić
3. doc. dr. sc. Željka Bagarić
4. izv. prof. dr. sc. Iva Rosanda Žigo
5.

Zadatak završnog rada

BROJ: 154_NOV_2019

OPIS:

Za potrebe izrade rada na odabranu temu, pristupnik će:

1) Pretražiti i sastaviti pregled relevantne literature novijeg datuma.
2) Formulirati sažeti problemski i teorijski okvir rada.
3) Za provedbu empirijskih istraživanja, dizajnirat će dva nacrta istraživanja; formulirati istraživačka pitanja i pretpostavke, izvršiti neparametrijsko uzorkovanje.
4) Kreirati odgovarajuće metodičke instrumente: a) online anketni upitnik u Google obrascu za provedbu internetske ankete kao terenske metode b) jednostavnu analitičku matricu i kodne listove za provedbu jednostavne analize sadržaja kao arhivske metode.
5) Provesti zadana istraživanja, te obraditi i analizirati dobivene rezultate u kontekstu problemskog i teorijskog okvira rada i suvremenih metodičkih spoznaja u području medijskih istraživanja.
6) Uobličiti sva poglavlja završnog rada sukladno standardima Sveučilišta Sjever za završne radove.

ZADATAK URUČEN: 27/3/2019 | POTPIS MENTORA: Željka Bagarić

SVEUČILIŠTE SJEVER

Sveučilište
Sjever

Odjel za Komunikologiju, medije i novinarstvo

Završni rad br. 154_NOV_2019

Upotreba Facebooka u akademskom okruženju

Student

Ivan Mijatović, 1379/336

Mentorica

doc. dr. sc. Željka Bagarić

Koprivnica, rujan 2019. godine

Predgovor

Društvene mreže su svojim pojavljivanjem promijenile društvo koje nam je bilo poznato. Promijenile su naše životne rituale i danas ne možemo zamisliti svijet bez njih. Facebook je jedna od mnogih društvenih mreža kojom se ljudi danas koriste, a njihov broj raste iz dana u dan i svaka društvena mreža ima svoju određenu publiku. Osim toga, Facebook, (uz druge digitalne medije), i sva njegova obilježja i alati, danas predstavlja nezaobilazan dio novinarske realnosti i brojnih oblika interakcije s medijskom publikom.

Facebook je prema statističkim podacima društvena mreža koju koristi najveći broj korisnika. Ta društvena mreža se može koristiti u različite svrhe, za informiranje, komuniciranje, praćenje zabavnog sadržaja, obrazovanje, poslovanje i drugo, no jednako tako, svjedoci smo i nedavnih primjera velikih zloporaba osobnih podataka koje su prikupljene preko Facebooka i upotrijebljene u Trumpovoj glasačkoj mašineriji. Facebook je u početku i nastao kao mala društvena mreža koja bi pomogla studentima Harvarda u obrazovanju, ali je kasnije postala mreža koja je povezala cijeli svijet i promijenila način života kojeg smo prije poznavali.

U Hrvatskoj se na Facebook uglavnom gleda kao na medij koji služi ljudima samo za marketing, zabavu i komunikaciju, dok se manje zna kako Facebook može ponuditi pregršt mogućnosti koje mogu pomoći nastavnicima, studentima i učenicima u izvršavanju školskih obaveza, ali i svima ostalima u procesu cjeloživotnog učenja.

Odlučio sam se pisati rad o Facebooku i njegovoj upotrebi u akademskom okruženju prvenstveno zbog toga što su društvene mreže i njihovi potencijali područje koje me zanima. I sam sam se tijekom studija novinarstva služio upravo Facebookom u svakodnevnom životu te sam se uvjerio u njegove dobrobiti. Stoga sam želio podrobnije saznati što sve Facebook može ponuditi akademskom okruženju. Zanimalo me kakva su mišljenja i iskustva mojih kolega, studenata Sveučilišta Sjever o istome te hoće li se potvrditi činjenice koje sam ustanovio pretraživanjem literature, kako Facebook nije samo još jedna društvena mreža koju mladi koriste samo za „ubijanje vremena“, već se pomoću Facebooka, primjerice, mogu odraditi brojne korisne aktivnosti koje imaju veze s obrazovanjem u i za razna područja.

Na kraju, želim se zahvaliti svojoj obitelji i prijateljima na neizmjernoj podršci koju su mi pružali tijekom čitavog studija. Također zahvaljujem i svojoj mentorici, doc. dr. sc. Željki Bagarić na svoj pomoći, savjetima i strpljenju pri postupku pisanja ovog završnog rada.

Sažetak

Suvremeno novinarstvo, jednako kao i suvremeno akademsko obrazovanje, nezamislivo je bez usvojenih znanja i vještina korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Iako *e-mail* konverzacija još uvijek predstavlja najomiljeniji oblik komunikacije između studenata i profesora, akademske ustanove su uvidjele potencijale uvođenja digitalnih platformi i društvenih mreža u nastavu. Omogućena je bolja dostupnost i velika količina informacija, brža i protočnija komunikacija, zanimljivost nastavnih sadržaja, a u nekim nastavnim područjima, poput učenja stranih jezika i porast motivacije za učenje te veća učinkovitost u usvajanju vještina i znanja. Ipak, još ima skeptičnih u pogledu Facebooka u akademskoj zajednici. Također, jedan dio akademskih korisnika još nije usvojio odgovarajuće vještine, što uz etičke dvojbe i rizike koje se odnose na Facebook i društvene mreže općenito, predstavlja zapreku u realizaciji ovog oblika inovativne nastave.

Za potrebe ovog rada, provedena su dva istraživanja – internetsko anketno istraživanje na prigodnom uzorku studenata preddiplomskih studija Sveučilišta Sjever (N=50) te jednostavna analiza sadržaja na jednomjesečnom uzorku naslovnica dva najčitanija hrvatska *news* portala. Metodološki dio rada sadrži analize dobivenih rezultata u kontekstu navedenog problemskog okvira.

Ključne riječi: informacijsko-komunikacijska tehnologija; e-platforme za učenje; Facebook; inovativna nastava; društvene mreže; mediji i obrazovanje; anketa; analiza sadržaja

Abstract

Modern journalism, like modern academic education, was unthinkable without acquiring knowledge and skills using informational and communicational technologies. Although email conversation is still the most popular form of communication between students and professors, academic institutions have recognized the potential of introducing digital platforms and social networks in teaching. Facebook enabled better availability and large amount of information, faster and more flowing communication, interesting teaching content, learning foreign languages and increased motivation to learn and greater efficiency in the use of skill and knowledge. Still there are still skeptical views of Facebook in academic environment. Also, some academic users have not yet used the appropriate skills, regarding ethical concerns and the risks involved in Facebook and social networks in general as an obstacle to realizing this form of innovative teaching.

For the purpose of this paper two surveys were conducted - an online survey on a temporary sample of undergraduate students from the University of the North (N = 50) and a simple data analysis on a one-month sample of the headlines of two of the most read Croatian news portals. The methodological part of the paper contains analyzes of the results obtained in the context of the problems visited.

Keywords: informational and communicational technologies; e-learning platforms; Facebook; inovative class; social media; media and education; poll; content analysis

Sadržaj

1. Uvod 1
2. Facebook u akademskom okruženju 2
2.1. Facebook i komunikacija 4
2.2. Facebook i učenje stranih jezika 5
2.3. Facebook u nastavi: primjeri dobre prakse 6
2.4. Preporuke za korištenje Facebooka u nastavi 8
3. Metodološki okvir 10
3.1. Anketno istraživanje – internetska (web) anketa 10
3.1.1. Rezultati i diskusija 11
3.2. Jednostavna analiza sadržaja 21
3.2.1. Opis rezultata provedene jednostavne analize sadržaja 22
4. Zaključak 27
5. Literatura 29
6. Prilozi 31
6.1. Popis tablica 31
6.2. Popis slika 31

1. Uvod

Nelson Mandela je rekao kako je obrazovanje najmoćnije oružje koje možemo upotrijebiti da promijenimo svijet. Učimo cijeli svoj život, ali za uspješno i kvalitetno obrazovanje potrebno je i ići u korak s vremenom u kojem živimo. Pojavom interneta i razvojem tehnologije došlo je i do promjena u društvu. Počeli smo se prilagođavati novim tehnološkim i sociološkim postignućima. Pojava društvenih medija u životu mladih i provođenje vremena na internetu postali su svakodnevica od koje je teško, gotovo i nemoguće pobjeći.

Klasični načini obrazovanja se mijenjaju i moderniziraju u skladu s novim vremenom. Upotreba interneta u akademskom obrazovanju poboljšala je obrazovni razvoj, pretraživanje i razmjenu informacija te potaknula virtualnu interakciju u razmjeni istraživačkih rezultata (Apuke i Iyendo 2018:2).

Istraživanjem dostupne literature, u ovom radu, htjelo se ustanoviti kakav je suodnos Facebooka i obrazovanja i treba li se Facebook obavezno uključiti u akademsko okruženje. Nadalje, u radu se istražilo što misle neki od onih koji su svakodnevno okruženi ovom platformom, kako neki studenti Sveučilišta Sjever koriste Facebook i ima li on utjecaja na njihove obrazovne navike. Glavna pretpostavka kojom sam se vodio u radu je da se Facebook koristi u obrazovanju i ima pretežno pozitivne učinke na studente.

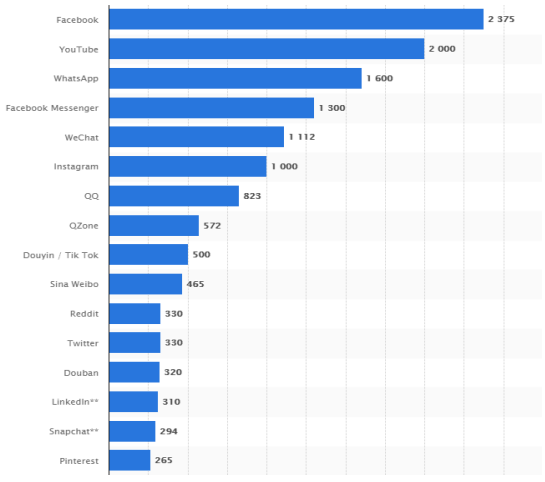
Rad se sastoji od ukupno šest poglavlja.

Nakon predgovora, sažetka i uvodnog dijela, u drugom poglavlju daje se sažet prikaz o korištenju društvene mreže Facebook kao alata koji se može koristiti u akademskom okruženju te se daju primjeri dobre prakse kao i preporuke u cilju kvalitetnije uporabe. Treće poglavlje odnosi se na praktični, odnosno, metodološki dio rada, za čije je potrebe provedeno online anketno istraživanje među studentima Sveučilišta Sjever o njihovom mišljenju i iskustvima s upotrebom Facebooka tijekom studija, te jednostavna analiza sadržaja, učinjena na naslovnicama hrvatskih portala Index.hr i 24sata.hr objavljenih tijekom kolovoza i rujna 2019. godine. U poglavlju se analiziraju dobiveni rezultati. Zaključci se iznose u četvrtom poglavlju. Peto poglavlje sadrži prikaz korištene literature, a šesto poglavlje priloge.

2. Facebook u akademskom okruženju

Facebook je najveća i najposjećenija društvene mreža današnjice. Osnovao ga je 2004. godine Mark Zuckerberg u Cambridgeu. U početku je Facebook bio namijenjen studentima Harvarda kao mala društvena mreža pomoću koje bi studenti mogli lakše komunicirati i razmjenjivati nastavni sadržaj. Već u samom početku Facebook je stvoren kako bi pomogao studentima, a zatim su se i obrazovne ustanove uključile u primjenu te mreže u nastavi. Poučavanje i učenje su razvojem digitalne tehnologije također pretrpjele dramatične promjene – internet i *online* nastavne platforme imaju važnu ulogu u ponašanju studenata. Zbog brzog rasta popularnosti i globalne prisutnosti u svakodnevnom životu studenata, visokoškolske ustanove prepoznale su potencijalne mogućnosti Facebooka i njime se koriste za poboljšanje vlastitog poslovanja (Đurica, Soleša i dr. 2018:1079).

Na Facebooku se tako mogu dobiti različite personalizirane i opće informacije o sadržajima koji nas zanimaju, dijeliti razni sadržaji, na različite načine i u različite svrhe se može komunicirati s korisnicima iz susjedstva i/ili cijelog svijeta. Neki korisnici Facebook koriste samo kako bi se zabavili. Facebook se učvrstio kao društvena mreža preko koje lakše mogu razmjenjivati informacije o odvijanju nastave, nastavne sadržaje i pomagati jedni drugima. Također je olakšana i komunikacija na relaciji student – profesor. Sve što vam je potrebno kako bi ste se prijavili su korisničko ime i lozinka pomoću koje ćete ulaziti na svoj profil. Zbog velikog rasta Facebook je danas najposjećenija društvena mreža u svijetu koja broji oko 2 milijarde aktivnih korisnika. I u Hrvatskoj je u 2018. godini Facebook najpopularnija društvena mreža, s oko 2 milijuna korisnika.

Slika 1. Najpopularnije društvenih mreže

TOP SOCIAL MEDIA AND MESSAGING

Rank	Brand	For News		For All
1	Facebook	56%	(-1)	75%
2	YouTube	28%	(-)	77%
3	WhatsApp	14%	(+3)	56%
4	Viber	13%	(+1)	59%
5	Facebook Messenger	12%	(+1)	53%
6	Instagram	10%	(+4)	34%

Slika 2. Najpopularnije društvene mreže u Hrvatskoj

(*Izvor: Reuters Institute Digital News Report 2019.*)

More stručnjaka se bavilo analizama i istraživanjem uloge koju Facebook ima u društvu. Tako Latib, Bolong i Ghazali (prema: Đurica, Soleša i dr. 2018:1079) određuju svrhu upotrebe Facebooka na sedam funkcionalnih područja: stvaranje osobnog identiteta; dijeljenje sadržaja; komunikacija s prijateljima; stvaranje osobnog ugleda; formiranje skupina u kojima ljudi imaju sličan interes; kontinuirano praćenje novih informacija i razvoj osobnih, prijateljskih i poslovnih odnosa. Sve te funkcionalnosti pravilno upotrijebljene nose pozitivne utjecaje i dobrobiti u obrazovanju.

Studenti su sami počeli koristiti Facebook za razmjenjivanje nastavnog sadržaja i komuniciranja s drugim studentima. Nakon nekog vremena i profesori su uvidjeli da im Facebook može pomoći u nastavi pa su počeli stvarati grupe s nazivom svog predmeta u kojoj bi postavljali svoje nastavne materijale i različite sadržaje koji su bitni za ispit. Studenti koji su članovi grupe su mogli na jednostavan način doći do tog sadržaja, te su ga mogli komentirati i iznositi svoja mišljenja na određenu temu. Studenti tako mogu uspostaviti bolju komunikaciju s ostalim kolegama, ali i s profesorima, te im profesori mogu pomoći u lakšem razumijevanju sadržaja. Suradnja profesora i učenika na Facebooku vodi većoj motivaciji za učenje i veće sudjelovanje učenika putem kreativnih aktivnosti, što pridonosi boljim rezultatima i širenju pozitivne klime izvan učionice (Đurica, Soleša i dr. 2018:1080). Putem Facebooka studenti sudjeluju u raznim grupnim radovima i projektima. Stručnjaci smatraju da je to dobro zbog toga jer studenti gube osjećaj izoliranosti iz skupine, a to može samo pozitivno utjecati na učenje (Ozturk 2015, prema: Đurica, Soleša i dr. 2018:1080).

Razne su svrhe zbog kojih profesori koriste Facebook u akademskom okruženju. Koriste ga kako bi animirali studente za razna akademska područja ili predmete, kako bi povećali kvalitetu i učinkovitost u obrazovnom okruženju, za jačanje interakcije između studenata i nastavnika, za poboljšanje studentskog sudjelovanja u procesu usvajanja vještina i znanja, te u cilju podupiranja suradničkog učenja, kritičkog razmišljanja i proširenja komunikacije (Toker i Huri Baturay 2019:2).

Ipak, dio profesora nema pozitivno mišljenje o korištenju Facebooka i drugih društvenih mreža u nastavi. Jedan od razloga je i to što nisu upoznati s novim tehnologijama i samim time su skeptični. Hoće li se ta situacija promijeniti? Mladim generacijama (tzv.Y i Z generacije) je zbog njihove duboke prirodne uronjenosti u IKT, sve što je vezano uz tradicionalne načine predavanja, tekstualne pretrage informacija ili klasične distribucije sadržaja postalo dosadno. Uočili su to i nastavnici, koji su svjesni promjena i čari novih tehnologija u akademskom okruženju. Međutim, dio profesora i dalje misli kako studenti koriste Facebook samo za zabavu pa da u tom kontekstu njihov rad neće biti ozbiljno shvaćen (Violić-Koprivec i Dubčić 2018:78).

Treba reći da se od samog početka na Facebook i ostale društvene mreže gledalo u negativnom svjetlu. Stručnjaci su smatrali kako će studenti koji provode više vremena na Facebooku imati lošije rezultate na kraju akademske godine od studenata koji provode manje vremena na mreži (Junco

2012, prema: Manca i Ranieri 2014:6). Studenti koji imaju puno izvannastavnih aktivnosti će u većem slučaju koristiti Facebook kako bi još više obogatili svoj socijalni život, što je sagledano kao nova zapreka njihovom akademskom uspjehu (Manca i Ranieri, 2014:6). Razna istraživanja su pokazala kako Facebook može djelovati pozitivno i negativno na studente. Sve zavisi o kakvoj vrsti aktivnosti se radi. Mnogi studenti prve godine koriste svoj Facebook profil kako bi što bolje upoznali svoje sveučilište, odnosno kako bi saznali što više informacija koje će im pomoći da se što brže upoznaju s radom sveučilišta i njegovih djelatnika. Samim time studenti prve godine će stvoriti nove odnose koji će im dodatno pomoći kako bi se uklopili u društvo.

Doista, ako student troši više vremena na objavljivanje statusa i gledanja zabavnog sadržaja onda može doći do negativnog utjecaja na njegovo učenje i koncentraciju. Studenti koji svoje profile koriste za traženje i dijeljenje kvalitetnih i potrebnih informacija, te komunikaciju s drugim studentima će imati pozitivniji utjecaj na njihovo obrazovanje. Facebook se definitivno ne može koristiti kao zamjena za učenje, ali može kao sredstvo koje će studentima olakšati pristup informacijama, osigurati preduvjete za učenje, te u izvannastavnim okolnostima, omogućiti jednostavnije snalaženje u novoj sredini, upoznavanje s drugim studentima kao i djelatnicima sveučilišta (Manca i Ranieri 2014:6).

2.1. Facebook i komunikacija

Veliki broj studenata mijenja svoje boravište za vrijeme studija. Istraživanja su pokazala kako društvene mreže pružaju važnu podršku mladima u toj tranziciji od adolescencije do odraslosti, tako što im omogućuju održavanje postojećih kontakata s obitelji i prijateljima, ali ujedno i izgradnju novih kontakata i veza s velikim brojem nepoznatih osoba, sa „sigurne udaljenosti“ (Thomas i dr. 2017:542). Studenti koriste društvene mreže kako bi se uspješno prilagodili novom, akademskom okruženju, i odgovorili zadacima i obavezama koje se stavljaju pred njih. U odnosu na druge platforme, Facebook se čini uspješnijim u održavanju postojećih odnosa, no u studentskoj populaciji koristi se i za međusobnu komunikaciju s kolegama, ali i za komunikaciju s nastavnicima. Ferguson i dr. (2016) zaključuju kako Facebook ponajviše podržava društvenu koheziju i akademsku komunikaciju u malim grupama studenata te da služi kao platforma kreiranja studentskih identiteta. Nadalje, prema zabilježenim podacima, češće korištenje sveučilišnih mrežnih stranica može biti indikator bolje prilagodbe studenata u novoj sredini (Lampe i dr. 2006 prema: Thomas i dr. 2017: 543).

Odnos profesora i studenta oduvijek je bio profesionalan i formalan, ali uporabom Facebooka na nastavi taj se odnos počinje mijenjati. Treba li odnos između profesora i studenta postati malo ležerniji i opušteniji? Treba li Facebook uopće koristiti kao komunikacijsko sredstvo u obrazovanju?

Studenti više koriste Facebook od sveučilišnih profesora i ostalih djelatnika. Oni razmjenjuju sadržaje i komuniciraju putem društvenih mreža, a profesori su više za ozbiljniji pristup, a to je putem elektroničke pošte. Studentima bi bilo bolje da sa svojim profesorima mogu komunicirati putem društvene mreže Facebook, baš kao i sa svim drugim korisnicima, jer je brže i jednostavnije, ali se tu može pojaviti problem zaštite privatnosti vezano uz pristup osobnim podacima, kontaktima i fotografijama koje profesori (ali i studenti) imaju na svojim privatnim profilima. Naravno, privatan život profesora, a i studenata, treba ostati privatan i ne treba se miješati s profesionalnim odnosom uspostavljenim u sveučilišnom okviru. Hoće li profesori i studenti moći rutinski komunicirati putem Facebooka ili će se to uvijek na neki način kositi sa službenim odnosom? Naravno, Facebook pruža svojim korisnicima opcije različitih razina ograničenja pristupa pojedinom profilnom sadržaju, pa to može biti jedno od rješenja za takvu komunikaciju. Možda bi bilo dobro kada bi profesori imali dva profila. Jedan koji koriste privatno, a jedan kako bi mogli komunicirati sa svojim studentima i obavljati sveučilišne obaveze. Naravno, najčešći oblik komuniciranja preko Facebooka odnosi se isključivo na nastavnu interakciju, kroz kreiranje posebne grupe u okviru nekog kolegija, koja se nakon završetka kolegija gasi.

U literaturi sam naišao i na neke izvanredne situacije u kojima je Facebook poslužio glavna kao platforma za razmjenu informacija. Primjerice, na jednom sveučilištu nakon jakog potresa, studenti su isključivo putem Facebooka od profesora saznali kada će se predavanja ponovno nastaviti (Manca i Ranieri 2014:7).

Studenti koriste Facebook i kako bi komunicirali s drugim studentima. Na taj način razmjenjuju informacije, nastavne sadržaje, pomažu jedni drugima u odgovaranju pitanja i upoznaju nove ljude koji im mogu pomoći da se bolje upoznaju sa svojim sveučilištem. Kada je komunikacija putem društvenih mreža u pitanju postoji mogućnost od gubitka zainteresiranosti za komunikaciju „licem u lice“. Ako studenti provode previše vremena komunicirajući jedni s drugima putem Facebooka može doći do gubljenja socijalnih vještina u stvarnom svijetu. Zbog toga treba pripaziti na vrijeme koje se koristi za komuniciranje putem interneta.

2.2. Facebook i učenje stranih jezika

Učenje stranih jezika je u današnjem globalnom svijetu vrlo važno, a razna istraživanja su pokazala kako Facebook ima pozitivan utjecaj na učenje stranih jezika. Učenje jezika putem Facebooka na nastavi može stvoriti osjećaj male zajednice i može poboljšati zajedničko učenje jezika. Facebook je mreža koja broji preko 2 milijarde aktivnih korisnika različitih nacija i religija koji pričaju različite jezike. Samim time studenti se mogu upoznati s različitim kulturama i na taj će način obogatiti svoje znanje o drugim kulturama i nacijama. Istraživanje provedeno 2013. godine

potvrdilo je kako korištenje društvene mreže Facebook može poboljšati znanje i pisanje engleskog jezika na sveučilištu (Shih, 2013 prema: Manca i Ranieri 2014:9). Vježbanje pisane komunikacije na engleskom jeziku može pomoći u dubljem razumijevanju engleskog jezika (Wang 2011 prema: Manca i Ranieri 2014:9). Studenti su zadovoljni što imaju šansu stupiti u komunikaciju s govornicima engleskog ili nekog drugog jezika. Zbog interakcije s govornicima određenog jezika studenti brže i plodnije uče određeni jezik nego što to uspijevaju na klasičnoj nastavi. Mnogi profesori, a i studenti smatraju da učenje jezika putem raznih Facebook alata i virtualnih sadržaja na nastavi može biti zabavnije i učinkovitije nego učenje putem udžbenika i ostalih pomagala (Manca i Ranieri 2014:9).

Jedno od važnih istraživanja oko učenja jezika na Facebooku jest istraživanje koje su provele Blattner i Lomicka iz 2012. godine (prema: Violić-Koprivec i Dubčić 2018:79). One su provele istraživanje na američkom sveučilištu među studentima koji pohađaju kolegij francuskog jezika. Studentima je kreirana grupa na Facebooku pomoću koje su pratili i diskutirali sadržaje iz udžbenika namijenjenog za njihov kolegij. Istraživačice su uočile da studenti drugačije koriste Facebook u privatne svrhe, a drugačije u nastavi. Zaključile su da su studenti pozitivno reagirali, ali i kako do provedbe istraživanja nisu bili svjesni pomažuće uloge Facebooka u njihovu obrazovanju te su bili iznenađeni kako društvena mreža može dobro utjecati na njihovo učenje stranog jezika Svidjelo im se upoznavanje francuske kulture uz komunikaciju s govornicima francuskog jezika. Također im se svidjelo što je atmosfera bila ležerna i nisu morali paziti na gramatičku točnost. Autorice istraživanja su na kraju zaključile da Facebook ima dvije pozitivne strane u nastavi. Jedno je olakšana komunikacija između studenata i drugih kolega, te studenata i nastavnika, a druga se odnosi na jezičnu i kulturnu razmjenu (Violić-Koprivec i Dubčić 2018:79).

2.3. Facebook u nastavi: primjeri dobre prakse

U posljednjih desetak godina provedena su brojna istraživanja o raznim aspektima upotrebe Facebooka u situacijama povezanima s akademskim i školskim okruženjem.

Primjerice, rezultati istraživanja koje je 2015. g. provedeno na studentima 2 koledža u Riau, Indonezija (N=329) pokazala su da je većina studenata imala Facebook prije dolaska na studij (95.14%), da su provodili manje od 1 sata dnevno koristeći ga (45.59%) logirajući se nekoliko puta dnevno na svoj račun. Većina studenata (83%) izjavilo je kako im je korištenje Facebooka tijekom početka studija pružilo pozitivne učinke u edukacijskom okruženju, naročito zbog pojednostavljenog pristupa i dijeljenja informacija kao i zbog dijeljenja nastavnih sadržaja unutar grupe (Erlin i sur. 2015 prema: Jadrić i Kovačević 2018).

Studenti Kineskog Sveučilišta u Hong Kongu (N=284) sudjelovali su tijekom 15 tjedana semestralne nastave 2011. godine u istraživanju o pozitivnom utjecaju Facebooka na motiviranost studenata za učenje. Studentima je omogućen pristup MOODLE platformi i zatvorenoj Facebook grupi koju su oformili nastavnici na početku semestra. Studenti su trebali koristiti mrežu za postavljanje (*upload*) riješenih zadataka i video prezentacija za grupne diskusije i rješavanje kratkih kvizova znanja. Nastavnici su bili u obvezi pratiti progresiju učenja, promptno odgovarati na studentska pitanja i omogućiti pristup izvorima informacija i nastavnim sadržajima. Tijekom istraživanja osnaživan je pozitivan stav studenata prema ovoj inovativnoj nastavnoj metodi te frekventno korištenje Facebooka. Dobiveni rezultati su pokazali kako interaktivna komunikacija, suradničko učenje, društvena interakcija i participacija ostvarena preko Facebooka značajno utječu na motiviranost za učenje, te su date snažne preporuke nastavnicima za uključenje Facebooka kao nastavne platforme (Lam, 2012).

Vrlo zanimljivo istraživanje provelo je *Abant Izzet Vaysal* Sveučilište u Turskoj (Celebi 2018:98). Radi se o kvalitativnom istraživanju provedenom u cilju dobivanja uvida, kakav utjecaj Facebook ima na studente sportskog menadžmenta tog sveučilišta (N=31). Oformljena je grupa u kojoj su studenti dobrovoljno prihvatili članstvo. U grupi su studenti imali različite zadatke - od pronalaženja sadržaja, postavljanja sadržaja u grupu, praćenja sadržaja kojeg postavljaju profesori i slično. Studenti su zatim tijekom narednih 14 tjedana morali pisati bilješke o tome što misle kako Facebook utječe na njihovo obrazovanje. Nastavnik je vodio bilješke o tome što je zapazio na svakom predavanju prilikom korištenja Facebooka (Celebi 2018:98).

Bilješke studenata su otkrile kako je došlo do promjene pri osobnom razvoju, emocionalnom razvoju, razvoju u korištenju digitalne tehnologije i do razvoja kognitivnih sposobnosti. U području osobnog razvoja studenti su zaključili da se stvaraju nova prijateljstva i timski rad, kako uče više o drugim kulturama i dolazi do povećanja suradnje s drugim studentima i profesorima. Otkrili su kako su kroz grupni rad postali sretniji i zadovoljniji, dijelili su bilješke jedni s drugima, družili su se poslije predavanja sa svojim kolegama i stvorili su osjećaj pripadnosti grupi. Zatim, studenti su naučili puno o korištenju digitalne tehnologije, o komunikaciji na Facebooku, dijeljenju sadržaja, korištenju tehnologija na nastavi i slično. Poboljšane kognitivne sposobnosti su omogućile lakše učenje (Celebi 2018:102).

S druge strane profesor je u svojim bilješkama ustanovio kako korištenje Facebooka može dovesti do poboljšanja kvalitete u predavanju, do sustavne primjene tehnologije, poboljšanja kvalitete obrazovanja i učenja kroz rad (*learning by doing*). Korištenje Facebooka na predavanju može dovesti do većeg fokusa i motivacije, studenti više surađuju jedni s drugima, povećana je interaktivnost, primjenom različitih sredstva predavanja povećan je interes studenata za nastavne

sadržaje. Sustavna primjena tehnologije je dovela do toga da se može pronaći puno više informacija, omogućena je velika dostupnost literaturi i vizualno je sve postalo zanimljivije. Ustanovljeno je poboljšanje kvalitete obrazovanja i primjena standarda educiranja te bolji i kvalitetniji tijek povratnih informacija. Rezultati provedenog istraživanja ukazali su kako su i studenti i profesori profitirali korištenjem Facebooka na nastavi (Celebi 2018:103).

U odgovoru na pitanje kakvo je stanje u hrvatskom akademskom okruženju u odnosu na ovu problematiku, pretraživanjem literature pronađeno je nekoliko recentnih istraživanja (Đurica, Soleša i dr, 2018; Jandrić i Kovačević 2018; Violić-Koprivec i Dubičič 2018; Tamaš, 2014). Dobiveni rezultati se u aspektu pozitivnih učinaka uglavnom poklapaju sa svjetskim iskustvima, međutim, u hrvatskom akademskom okruženju je korištenje Facebooka (ali i ostalih digitalnih nastavnih platformi) zastupljeno u osjetno manjem postotku.

Za potrebe ovog rada detaljnije ću prikazati rezultate istraživanja koje je provelo Sveučilište u Dubrovniku. Cilj je bio istražiti u kojoj se mjeri Facebook koristi na nastavi, s fokusom na nastavu stranih jezika. Htjeli su saznati kakva je percepcija studenata o korištenju te društvene mreže kao obrazovnog alata (Violić-Koprivec i Dubčić 2018: 81). Istraživanje je provedeno na uzorku od 110 studenata različitih nefiloloških studijskih grupa (*Mediji i kultura društva, Poslovna ekonomija, Primijenjeno računarstvo, Restauracija i konzervacija*) i različitih godina preddiplomskog studija. (Violić-Koprivec i Dubčić 2018:81). Studenti su ispitani na nastavi pomoću anketnog upitnika koji se sastojao od šest pitanja o korištenju Facebooka u nastavi. Rezultati su pokazali kako samo 7% ispitanika doista koristi Facebook u obrazovne svrhe. Također se otkrilo kako studenti ne koriste Facebook za izvršavanje zadataka niti za komunikaciju s nastavnicima (Violić-Koprivec i Dubčić 2018:81). Studenti mrežu većinom koriste za prikupljanje korisnih informacija o kolegijima, razmjenu bilježaka, praćenje obavijesti o terminima ispita, konzultacija i promjena u rasporedu nastave, što znači za međusobnu komunikaciju ili komunikaciju s administrativnim osobljem; 49% ispitanih studenata željelo bi koristiti Facebook u nastavi stranih jezika, a 41% bi ga željelo koristiti u nastavi ostalih kolegija (Violić-Koprivec i Dubčić 2018:81). Studenti u većem postotku žele koristiti Facebook u nastavi stranih jezika nego u nastavi drugih kolegija.

Zaključno, studentska percepcija korištenja Facebooka u nastavi se još uvijek razvija i njegov obrazovni potencijal nije u potpunosti prepoznat na hrvatskim sveučilištima.

2.4. Preporuke za korištenje Facebooka u nastavi

Iako skoro svaka osoba ima pristup internetu i dalje postoje osobe koje nemaju pristup ili nemaju kvalitetan internet ili ne mogu pristupiti određenim društvenim mrežama. Također neki studenti

nemaju korisnički račun na Facebooku. Razlog tomu je što ili nisu u mogućnosti koristiti internet; nemaju vremena provoditi na društvenoj mreži ili ih jednostavno ne zanima i zbog toga treba paziti da zbog tih ograničenja neki studenti ne budu izostavljeni odnosno onemogućeni u korištenju Facebooka u nastavi. Sveučilišta i njihovo osoblje bi trebali osigurati svakom studentu pristup internetu i povjeriti ima li svaki student korisnički račun na Facebooku. Na taj će način biti sigurni da je Facebook svima dostupan i da ga svi studenti mogu koristit na predavanjima.

Nadalje, zbog velikog broja informacija, statusi jako brzo nestanu s korisničkog zida i zbog toga treba obratiti pažnju na statuse koji su bitni za nastavu. Najbolje bi bilo da se grupa koja je namijenjena studentima stalno provjerava kako bi se vidjelo ima li novih statusa. Profesori zbog količine obaveza mogu imati problema u upravljanju vremenom na društvenoj mreži i sadržaju koji će objaviti (Manca i Ranieri 2014:11).

Postoji i problem dodavanja prijatelja na društvenoj mreži. Mnogi studenti vole poslati zahtjev za prijateljstvo svojim profesorima, što se vrlo rijetko događa. Etički bi bilo ispravno da profesori ne prihvaćaju zahtjev za prijateljstvom od studenata jer se tada to može protumačiti kao povlastica, tj. kako neki profesori imaju svoje omiljene studente. Najbolje bi bilo kada bi odnos student – profesor ostao profesionalan (Manca i Ranieri 2014:11). Studente se ne bi trebalo tjerati na korištenje Facebooka u nastavi ako to ne žele. Facebook treba biti dobrovoljna aktivnost na nastavi, a ako pojedini studenti ne žele koristiti Facebook, onda bi profesor trebao pronaći način kako da istovjetan sadržaj bude dostupan svim studentima, bez obzira na e-platformu koja se koristi.

I studenti i nastavnici bi prije korištenja Facebooka na nastavi trebali proći kroz mali tečaj kako bi savladali sve što je potrebno znati o korištenju te društvene mreže na predavanjima (Manca i Ranieri 2014:12).

Profesori bi trebali povremeno uključivati Facebook na svojim predavanjima kako bi malo po malo navikli studente da se koriste njime za vrijeme nastave. Ako rezultati budu pozitivni onda bi se Facebook trebao koristiti češće, ali naravno ne smije se izgubiti ni tradicionalan način predavanja, jer se najuspješnijim pokazao oblik kombinirane nastave *(blended learning)*.

Svako sveučilište bi trebalo stvoriti posebnu okolinu za učenje koja će motivirati, inspirirati i potaknuti studente za korištenje ove inovativne nastave. Trebalo bi se odgovarajuće regulirati pravilno korištenje Facebooka u nastavi. Dobro bi bilo da svakih par mjeseci sveučilište prođe kroz evaluaciju studenata kako bi se uvjerili da korištenje društvenih mreža na predavanju ne šteti njihovom obrazovanju u cijelosti. Studente treba dodatno obrazovati i o mogućim rizicima i mjerama zaštite, poput zaštite privatnosti na internetu (Manca i Ranieri 2014:12).

3. Metodološki okvir

Ovaj rad je nastao u okviru područja medijskih istraživanja, koja ulaze u znanja i vještine suvremenih novinara i medijskih djelatnika. Stoga je za praktični dio rada odabrana primjena dvije različite istraživačke metode u medijskom prostoru. Za primarno prikupljanje podataka korištena je anketna metoda, a za sekundarno prikupljanje podataka – arhivska metoda (jednostavna analiza sadržaja).

3.1. Anketno istraživanje – internetska (web) anketa

Anketno istraživanje je poseban oblik ne-eksperimentalnog istraživanja koje koristi osobni iskaz o mišljenjima, uvjerenjima, stavovima kao osnovni izvor podataka. Za razliku od nekog opažanja, anketa znači neizravnu mjeru ponašanja zato što se o njemu sudi na temelju odgovora što ih daju ispitanici, a ne izravnog promatranja (Tkalac Verčić, Sinčić Ćorić i dr. 2013). Podaci se prikupljaju odgovarajućim standardiziranim nizom pitanja – anketnim upitnikom. Najčešće vrste anketa u uporabi su anketa „licem u lice"(ili terenska); telefonska anketa te razni oblici internetske ankete.

Treba navesti kako postoje podvojena mišljenja znanstvenika oko metodologijske kvalitete internetskih istraživanja javnih mnijenja (Lamza Posavec 2015) zbog nepouzdane reprezentativnosti uzoraka i preciznosti podataka.

Imajući u vidu navedena ograničenja kao i s obzirom na prednosti ove metode, u smislu minimuma utroška vremena i novca i brzini povratnih informacija, za potrebe ovog završnog rada koristio sam metodu web ankete.

Cilj istraživanja bio je dobiti uvid u mišljenja ispitanika o upotrebi Facebooka u nastavi na Sveučilištu Sjever i koje su, prema mišljenju studenata sudionika, prednosti i mane korištenja te društvene mreže u obrazovanju.

Sukladno navedenoj svrsi, postavljena su sljedeća istraživačka pitanja:

1) Koriste li studenti Sveučilišta Sjever Facebook za obrazovne svrhe?
2) Koriste li Facebook u komunikaciji s kolegama, odnosno nastavnicima Sveučilišta?
3) Smatraju li Facebook korisnim alatom u akademskom okruženju?
4) Koriste li nastavne e-platforme Sveučilišta i što misle o njima?

Uzorak ispitanika

Istraživanje je provedeno na prigodnom uzorku od 50 studenata preddiplomskih studija na Sveučilištu Sjever u Koprivnici, koji su odgovorili na upitnik te u istraživanju sudjelovali anonimno i na dobrovoljnoj bazi tijekom lipnja 2019. godine.

Metode prikupljanja i obrade podataka

Anketa je provedena pomoću *Google* obrasca, na način da je potencijalnim sudionicima poslana Facebook poruka koja je sadržavala link na *Google* obrazac koji je ostao aktivan 10 dana i od kojih se tražilo da popune upitnik u cijelosti. Kreirani anketni upitnik sadrži ukupno 21 pitanje grupirano u tri podskupine, koja čine kombinaciju pitanja otvorenog i zatvorenog tipa, pitanja s mogućnošću više odgovora i pitanja u obliku ljestvica/skala. S obzirom na kombinirani oblik pitanja u obradi podataka je korištena kvalitativna metodologija na deskriptivnoj razini, a kako se radi o namjernom, nereprezentativnom uzorku, dobivene rezultate treba promatrati isključivo na razini odgovora ovih sudionika (bez uopćavanja zaključaka).

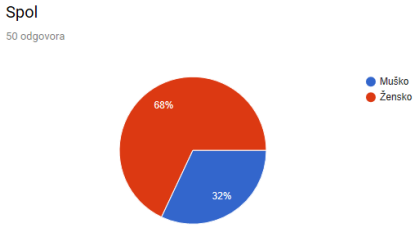
3.1.1. Rezultati i diskusija

A) Opći podaci o ispitanicima

Prema spolnoj distribuciji sudionika ankete u Tablici 1, očito je kako žene čine 2/3 uzorka.

Tablica 1. Spol

Spol	**N**	**%**
Muško	16	32
Žensko	34	68
Ukupno	50	100

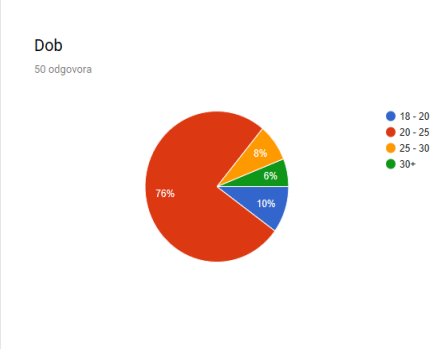

Slika 3. Graf varijable Spol

Kao što se moglo i pretpostaviti, budući da su u anketi većinom zastupljeni redovni studenti prve, druge i treće godine preddiplomskog studija, prevladava dobna granica između 20 - 25 godina, iako su pogledom na Tablicu 2, na anketu odgovorili i neki izvanredni studenti.

Tablica 2. Dob

Dob	**N**	**%**
18 - 20	5	10
20 – 25	38	76
25 – 30	4	8
30+	3	6
Ukupno	50	100

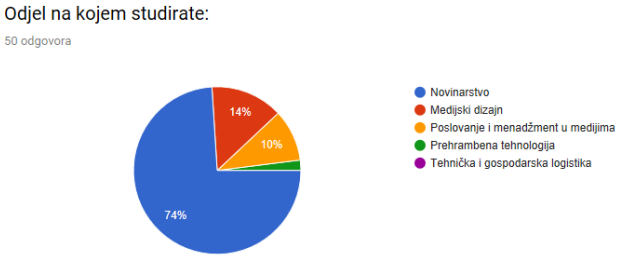

Slika 4. Graf varijable dob

U istraživanju su sudjelovali studenti svih smjerova preddiplomskih studija sa Sveučilišta Sjever. Najviše je bilo studenata smjera *Novinarstvo* sa 74% (N = 37), što se donekle moglo i očekivati. Potom slijede studenti smjera *Medijski dizajn* s 14% (N = 7), a poslije njih *Poslovanje i menadžment u medijima* s 10% (N = 5) studenata. Na kraju su studenti smjera *Prehrambena tehnologija* sa svega 1% (N = 1) (Tablica 3)

Tablica 3. Odjel na kojem studirate

Odjel na kojem studirate	**N**	**%**
Novinarstvo	37	74
Medijski dizajn	7	14
Poslovanje i menadžment u medijima	5	10
Prehrambena tehnologija	1	1
Tehnička i gospodarska logistika	0	0
Ukupno	50	100

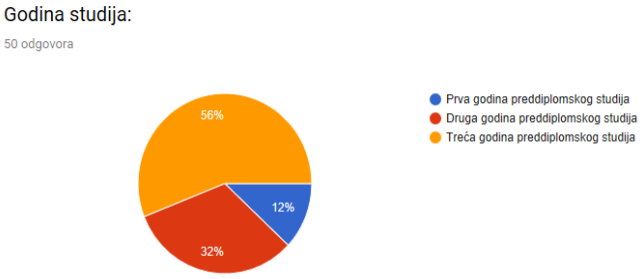

Slika 5. Graf varijable Odjel na kojem studirate

Najviše ispitanika u ovoj kategoriji su bili studenti treće godine preddiplomskih studija s 56%, a slijedili su ih studenti druge godine s 32% i na kraju studenti prve godine preddiplomskog studija s 12%. (Tablica 4)

Tablica 4. Godina studija

Godina studija	**N**	**%**
Prva godina preddiplomskog studija	6	12
Druga godina preddiplomskog studija	16	32
Treća godina preddiplomskog studija	28	56
Ukupno	50	100

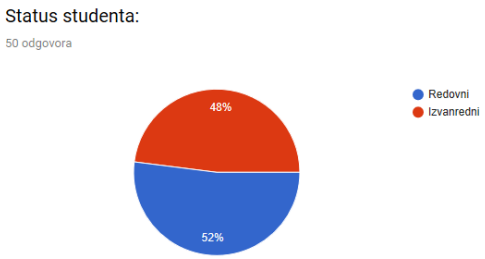

Slika 6. Graf varijable Godina studija

Kako je u Tablici 5 vidljivo, više od polovine ispitanika koji su ispunili anketu su bili redovni studenti, jedan više ispitanik od izvanrednih studenata.

Tablica 5. Status studenta

Status studenta	**N**	**%**
Redovni	26	52
Izvanredni	24	48
Ukupno	50	100

Slika 7. Graf varijable Status studenta

Studenti koji su odgovarali na anketni upitnik su iz svih dijelova Hrvatske, ali najviše studenata je iz Zagreba i to 30% (N = 15). Poslije Zagreba slijedi Koprivnica s 18% (N = 9), Varaždin s 12% (N = 6), Križevci s 10% (N = 5), Bjelovar s 8% (N = 4) i Vrbovec s 4% (N = 2). Ostala mjesta s 2% su Dražice, Makarska, Novigrad Podravski, Osijek, Pleternica, Rijeka, Samobor, Senj i Tuheljske Toplice. Distribucija (Tablica 6) ukazuje da je većine studenata ne rezidencijalna, što je u skladu s današnjim trendovima i mobilnošću studenata te upotrebom društvenih mreža u komunikaciji.

Tablica 6. Mjesto iz kojeg dolazite

Mjesto iz kojeg dolazite	**N**	**%**
Bjelovar	4	8
Dražice	1	2
Koprivnica	9	18
Križevci	5	10
Makarska	1	2
Novigrad Podravski	1	2
Osijek	1	2
Pleternica	1	2
Rijeka	1	2
Samobor	1	2
Senj	1	2
Tuheljske Toplice	1	2
Varaždin	6	12
Vrbovec	2	4
Zagreb	15	30
Ukupno	50	10

B) Facebook

Na pitanje *Koje društvene mreže koristite?* studenti su imali tri ponuđena odgovora (Facebook, Twitter, Instagram) i imali su mogućnost sami ponuditi odgovor.

Od svih društvenih mreža najviše se koristi Facebook s 43% glasova, slijedi ga Instagram s 35% glasova. Twitter se našao na trećem mjestu s 10%. Studenti su također dodali *Snapchat i Reddit* koji imaju po 3%, te *Tumblr* sa samo 2%. Ostale društvene mreže koje imaju po samo jedan glas su *SoundCloud, Deviant Art, Pinterest i YouTube* (Tablica 7).

Tablica 7. Društvene mreže

Koje društvene mreže koristite?	%
Facebook	43
Twitter	10
Instagram	35
Snapchat	3
Reddit	3
Tumblr	2
SoundCloud	1
YouTube	1
Deviant Art	1
Pinterest	1
Ukupno	100

U sljedećem pitanju (Tablica 8) bilo je ponuđeno više mogućih odgovora, u koje sve svrhe studenti koriste Facebook. Najviše studenata (32%) koristi Facebook za komunikaciju. Na drugom mjestu studenti (25%) koriste Facebook za informiranje, a na trećem mjestu sa samo 23% se Facebook koristi u svrhu obrazovanja odnosno praćenja grupa koje objavljuju edukativan sadržaj ili grupe za učenje. Studenti najmanje koriste Facebook kako bi pratili i objavljivali zabavne sadržaje, njih samo 20% koristi ga za tu svrhu.

Zanimljivim nalazim kako ispitanici tvrde da više koriste Facebooku za informiranje i obrazovanje, a manje za praćenje i objavljivanje zabavnog sadržaja.

Tablica 8. Svrhe korištenja Facebooka

U koje svrhe koristite Facebook?	**%**
Pratim i objavljujem zabavne sadržaje	20
Koristim ga za komuniciranje	32
Koristim ga za obrazovanje	23
Koristim ga za informiranje	25
Ne koristim Facebook	0
Ukupno	100

Na sljedeće pitanje (Tablica 9), 2/3 ispitanika je odgovorilo kako misli da bi se Facebook trebao koristiti u akademskom okruženju, a samo mali postotak njih se s tim ne slaže.

Tablica 9. Korištenje Facebooka u akademskom okruženju

Mislite li da bi se Facebook trebao koristiti u akademskom okruženju?	**N**	**%**
Da	38	76
Ne	12	24
Ukupno	50	100

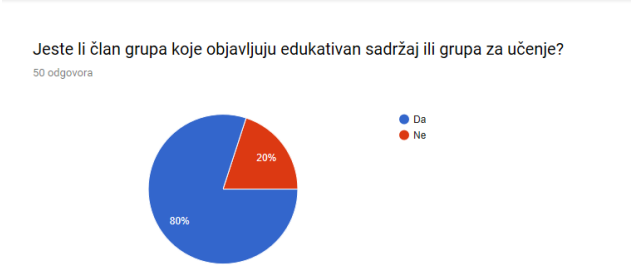

Slika 8. Graf varijable Korištenje Facebooka u akademskom okruženju

Kada je riječ o grupama koje objavljuju edukativan sadržaj ili o grupama za učenje, iz Tablice 10 je vidljivo da je 80% (N = 40) ispitanika članova takvih grupa na Facebooku.

Tablica 10. Grupe za učenje

Jeste li član grupa koje objavljuju edukativan sadržaj ili grupa za učenje?	**N**	**%**
Da	40	80
Ne	10	20
Ukupno	50	100

Slika 9. Graf varijable Grupe za učenje

U sljedećem pitanju je ponuđeno više mogućih odgovora. Iz Tablice 11 je vidljivo kako naši ispitanici smatraju kako je dijeljenje različitog nastavnog sadržaja (20%) najbolja prednost korištenja Facebooka u obrazovne svrhe, što govori o koristi suradničkog (grupnog) učenja. Pri vrhu su također i pretraživanje i prikupljanje informacija, te povećavanje interaktivnosti s 19% i 18%. Nešto manje sa 16% je mogućnost postavljanja pitanja i odgovora, a s 15% mogućnost anketiranja. Na samom kraju s 11% je sveukupna popularnost i poznato sučelje Facebooka. Jedan ispitanik je dodao kako Facebook ima poslovnu prednost.

Tablica 11. Prednosti korištenja Facebooka

Koje su prednosti korištenja Facebooka u obrazovne svrhe	**%**
Sveukupna popularnost i poznato sučelje	11
Pretraživanje i prikupljanje informacija	19
Dijeljenje različitog nastavnog sadržaja	20
Mogućnost postavljanja pitanja i odgovora	16
Mogućnost anketiranja	15
Povećava interaktivnost	18
Poslovno/akademska	1
Ukupno	100

Sljedeće je pitanje (Slika 10) u obliku skale gdje brojevi označavaju sljedeće: 1 (uopće se ne slažem), 2 (ne slažem se), 3 (nisam siguran/na), 4 (slažem se), 5 (u potpunosti se slažem). Najviše ispitanika nije sigurno da se Facebook može smatrati pouzdanim izvorom kao pomoć u obrazovanju, njih 36% (N = 18), a najmanje se slaže s time da je Facebook pouzdani izvor, njih 6% (N = 3).

Slika 10. Graf varijable Facebook kao pouzdani izvor pomoći u obrazovanju

Prema dobivenim rezultatima, 50% ispitanika priznaje kako ne koriste Facebook za pronalazak literature i izvršavanje zadataka, 40% ispitanika Facebook ponekad koristi u navedene svrhe, a samo 10% ispitanika koristi društvene mreže u izvršavanju zadataka.

Tablica 12. Facebook i literatura

Koristite li Facebook za pronalazak literature, izvršavanje zadataka i slično?	**N**	**%**
Koristim	5	10
Ponekad koristim	20	40
Nikad ne koristim	25	50
Ukupno	50	100

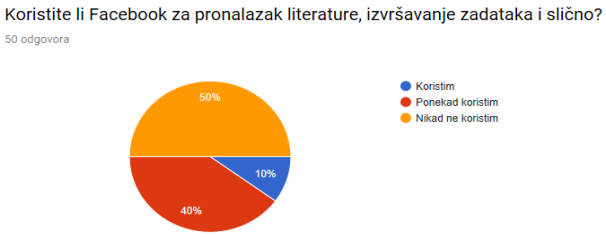

Slika 11. Graf varijable Facebook i literatura

Budući da su društvene mreže, ali i internet općenito, osmišljeni kako bi bili interaktivni, zanimalo me je što ispitanici misle o istoj temi. Rezultati iz Tablice 13 pokazuju da 72% ispitanika smatra kako Facebook povećava interaktivnost u nastavi, a 28% ispitanika se ne slaže s tom tvrdnjom.

Tablica 13. Facebook i interaktivnost

Mislite li da upotreba Facebooka u nastavi povećava interaktivnost?	**N**	**%**
Mislim	36	72
Ne mislim	14	28
Ukupno	50	100

Slika 12. Graf varijable Facebook i interaktivnost

Iz Tablice 14 vidimo kako 2/3 ispitanika smatra kako korištenje Facebooka u nastavi ima negativnih posljedica. Ovako veliki broj negativnih odgovora možda može ukazati na to da ispitanici da ne percipiraju upotrebu Facebooka kao alata u nastavi drugačije od opće upotrebe Facebooka. Osobno mi je teško zamisliti da na potrebe nastave troše jednaki broj sati kao što to čine za ostale mrežne aktivnosti, što pokazuju i rezultati iz Tablice 12, gdje 50% njih uopće ne koristi FB u nastavi.

Tablica 14. Facebook i negativne posljedice

Ima li upotreba Facebooka u nastavi i nekih negativnih posljedica?	**N**	**%**
Da	32	64
Ne	18	36
Ukupno	50	100

Slika 13. Graf varijable Facebook i negativne posljedice

Sljedeće pitanje se nadovezuje na prethodno. U tom pitanju su ispitanici koji su odgovorila na prethodno pitanje s 'Da' trebali pojasniti svoje mišljenje o negativnim posljedicama Facebooka u nastavi. Dopisano je ukupno 30 odgovora koji su kategorizirani na način prikazan u Tablici 15. Najviše ispitanika, njih 10 smatra kako Facebook negativno utječe na koncentraciju. Šest ih smatra da zabavan sadržaj na Facebooku odvraća pozornost s praćenja nastave, a njih pet misli kako Facebook negativno utječe na komunikaciju uživo. Četiri ispitanika smatra kako je Facebook pretrpan netočnim informacijama, a dvoje njih smatra da se teško snaći na naslovnici Facebooka i da to može uzrokovati poteškoće prilikom korištenja Facebooka u akademskoj nastavi. Dvoje ih misli kako korištenjem Facebooka gubimo privatnost, a jedan ispitanik smatra da može doći i do ozbiljnog *cyberbullyinga*.

Tablica 15. Mišljenja o negativnim posljedicama Facebooka u nastavi

Ako mislite da ima, koje su to negativne posljedice	**N**
Lošija koncentracija studenata	10
Slabija komunikacija uživo	5
Zabavan sadržaj na Facebooku odvraća pažnju studenata s praćenja nastavnog sadržaja	6
Cyberbullying	1
Teško se snaći na naslovnici Facebooka	2
Netočnost informacija	4

Gubljenje privatnosti	2
Ukupno	30

Na sljedećem se pitanju rezultat (Tablica 16) mogao pretpostaviti jer se ista situacija događa većini studenata, a to je da su uvjereni kako vrijeme provedeno na društvenim mrežama ponekad može negativno utjecati na izvršavanje fakultetskih obaveza. Tako 20% (N = 10) ispitanika misli da korištenje utječe na izvršavanje obveza, 54% (N= 27) misli da utječe ponekad, a 26% (N = 13) misli kako ne utječe na izvršavanje njihovih fakultetskih obveza.

Tablica 16. Izvršavanje fakultetskih obveza

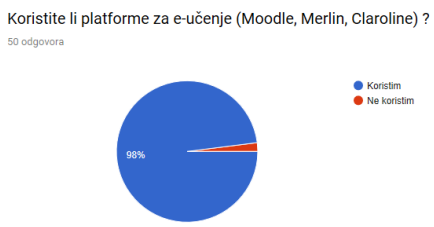
Utječe li svakodnevno korištenje društvenih mreža na izvršavanje Vaših fakultetskih obveza?	**N**	**%**
Da	10	20
Ponekad	27	54
Ne	13	26
Ukupno	50	100

Slika 14. Graf varijable Izvršavanje obveza

C) Druge e-platforme u nastavi

Danas visokoškolske ustanove koristite različite platforme za e-učenje. Na Sveučilištu Sjever to su najčešće *Moodle, Merlin i Claroline*. 98% (N = 49) ispitanika tvrdi kako koristi platforme za e-učenje, a samo 2% (N = 1) njih tvrdi kako ih ne koriste (Tablica 17).

Slika 15. Graf varijable Platforme za e-učenje

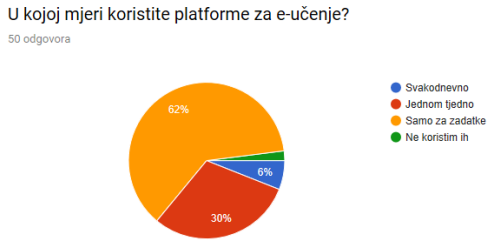
Tablica 17. Platforme za e-učenje

Koristite li platforme za e-učenje (Moodle, Merlin, Claroline) ?	**N**	**%**
Da	49	98
Ne	1	2
Ukupno	50	100

Prema dobivenim rezultatima iz Tablice 18, 62% (N = 31) ispitanika koristi platforme za e-učenje samo za zadatke, 30% (N = 15) ispitanika ih koristi jednom tjedno dok 6% (N = 3) ispitanika koristi te platforme svakodnevno. Samo jedan ispitanik je odgovorio kako ne koristi platforme za e-učenje.

Tablica 18. Korištenje platformi za e-učenje

U kojoj mjeri koristite platforme za e-učenje?	**N**	**%**
Svakodnevno	3	6
Jednom tjedno	15	30
Samo za zadatke	31	62
Ne koristim ih	1	2
Ukupno	50	100

Slika 16. Graf varijable korištenje Platformi za e-učenje

Iz Tablice 19, očitavamo kako 2/3 ispitanika tvrdi kako su platforme za e-učenje korisne za razmjenu nastavnog sadržaja, a ostali ispitanici se s tim ne slažu.

Tablica 19. Razmjena nastavnog sadržaja putem platformi za e-učenje

Mislite li da su platforme za e-učenje korisne za razmjenu nastavnog sadržaja?	**N**	**%**
Da	39	78
Ne	11	22
Ukupno	50	100

Slika 17. Graf varijable razmjena nastavnog sadržaja putem platformi za e-učenje

Sljedeće pitanje se nadovezuje na prethodno. U tom pitanju su ispitanici koji su odgovorili na prethodno pitanje s 'Da' trebali objasniti zašto misle da su platforme za e-učenje korisne za razmjenu

nastavnog sadržaja. Dopisano je ukupno 30 odgovora koji su kategorizirani i prikazani u Tablici 20. Najviše studenata, njih 16 smatra kako su platforme za e-učenje korisne zbog toga što je sav nastavni sadržaj na jednom mjestu. Zatim šest studenata smatra kako su platforme za e-učenje jednostavne za korištenje, a njih pet misli kako su brze za korištenje. Samo dvoje studenata smatra kako su korisne za predaju radova i eseja, a jedan student tvrdi kako je platforma Merlin loša.

Tablica 20. Mišljenja o razmjeni nastavnog sadržaja putem platformi za e-učenje

Objasnite zašto mislite da su platforme za e-učenje korisne za razmjenu nastavnog sadržaja. (Samo za one koji su na prethodno pitanje odgovorili s 'da')	**N**
Sav nastavni sadržaj je na jednom mjestu.	16
Zbog brzine.	5
Jednostavni su za korištenje.	6
Korisni su za predaju radova i eseja.	2
Merlin je loš.	1
Ukupno	30

3.2. Jednostavna analiza sadržaja

Analiza sadržaja predstavlja arhivsku (ili *desk*) metodu prikupljanja sekundarnih podataka. To je postupak proučavanja i raščlanjivanja nekog pisanog ili slikovnog materijala kojim se nastoje uočiti neke osobine odnosno poruke toga sadržaja. Analizu možemo provoditi koristeći različite izvore informacija: pisane tekstove (tisak, memoari, pravila, upute), vizualne zapise (fotografije, slike, razglednice, sheme, crteži), audio-zapise te audio vizualne zapise (televizijski snimke, filmovi, internetski zapisi). Za analizu treba izabrati izvore koji su pristupačni istraživaču i koji sadrže neposredne, iscrpne i pouzdane podatke (Tkalac Verčić, Sinčić Ćorić i dr. 2013:92). Da bi se provela analiza sadržaja, „sadržaj se kvantificira u smislu unaprijed zadanih kategorija na sustavan i ponovljiv način“ (Bryman 2008:274 prema Bagarić i Mandić 2019).

Za svoje istraživanje sam odabrao kvantitativnu analizu sadržaja jer se njome „osim utvrđivanja nazočnosti i obilježja nekog sadržaja kvantitativno iskazuje frekvencija i obujam izrečenoga sadržaja („što?“, „kako?“ i „koliko?“) (Tkalac Verčić, Sinčić Ćorić i dr.2013:92).

Jedinice analize čine naslovnice dva domaća portala, 24sata.hr i Index.hr, objavljene kroz razdoblje od mjesec dana. Ta dva portala su izabrana kao najčitaniji portali u Hrvatskoj u 2018. godini. Kao instrument analize koristim jednostavnu (nestandirdiziranu) analitičku matricu. Glavno istraživačko pitanje odnosilo se na zastupljenost tematike koja se bavi upotrebom informacijsko-komunikacijske tehnologije, odnosno, društvenih medija u akademskom okruženju i obrazovanju općenito, na naslovnicama analiziranih portala.

Pretpostavka kojom sam se vodio je bila da se na tim portalima rijetko pojavljuju teme koje su vezane za obrazovanje, upotrebu digitalne i informacijsko-komunikacijske tehnologije u školskom ili akademskom okruženju.

U nastavku slijedi opis rezultata analiziranih naslovnica portala 24sata.hr i Index.hr u vremenskom razdoblju od mjesec dana (13. kolovoza – 13. rujna 2019. godine).

3.2.1. Opis rezultata provedene jednostavne analize sadržaja

Tablica 21. Kodni list – tematske kategorije

Tematska kategorija	**Kod**
Politika	1
Crna kronika	2
Sport	3
Obrazovanje	4
Informacijsko-komunikacijske tehnologije u akademskom okruženju/školama	5
Društvene mreže u akademskom okruženju/školama	6
Gospodarstvo	7
Kultura	8
Zabava	9

Prema provedenoj kategorizaciji tema u Tablici 21, sadržaj koji se objavljivao na portalima 24sata.hr i Index.hr u razdoblju od 13. kolovoza do 13. rujna 2019. godine obuhvaća ponajviše teme iz crne kronike (22,6%), nakon toga slijede vijesti političkog sadržaja (21,62%), sportske vijesti (19,68%), zabava (18,11%), vijesti iz kulture (6,35%), gospodarstva (5,94%) i poražavajuće na zadnjem mjestu vijesti o obrazovanju (2,85%), vijesti o informacijsko-komunikacijskim

tehnologijama u obrazovanju (1,13%) i vijesti o društvenim mrežama u akademskom okruženju (0,88%).

Tablica 22. Jednostavna analitička matrica

Kategorija	Portal		Ukupno (N)	Ukupno (%)
	24 sata	Index.hr		
1	298	293	591	21,62%
2	314	304	618	22,60%
3	265	273	538	19,68%
4	37	41	78	2,85%
5	14	17	31	1,13%
6	13	11	24	0,88%
7	87	93	180	6,58%
8	88	91	179	6,55%
9	255	240	495	18,11%
Ukupno (N)	1 340	1 339	2 734	
Ukupno (%)				100%

Tablica 23. Kodni list – Analiza sadržaja naslovnica internetskih portala

1. Naziv portala	24sata.hr	Index.hr
2. Datum izdavanja	13. kolovoza – 13. rujna	13. kolovoza– 13. rujna
3. Analizirani dio	Naslovnica portala	Naslovnica portala
4. Stranica (od-do)	Naslovnica portala	Naslovnica portala
5. Glavna tema	Crna kronika i politika	Crna kronika i politika
6. Aktualnost	8	9
7. Ažurnost	8	10
8. Teritorij. Orijentiranost.	Hrvatska	Hrvatska

9. Naslov-tekst	Nekompatibilni	Kompatibilni
10. Kritički odnos	Neprimjeren	Primjeren
11. Otvorenost	Primjetna	Primjetna
12. Dubina obrade	5	8
13. Fokus na čitatelja	10	10
14. Veza slika-tekst	Postoji	Postoji

Interpretacija kodnog lista:

Ad 6) Aktualnost - u ovoj rubrici na skali od 1 do 10 proizvoljno je ocijenjena aktualnost obrađivanih portala temeljem pretpostavki do kojih sam došao nakon provedenog istraživanja. Smatram kako je Index.hr primjetno aktualniji od 24sata.hr, ponajviše zato što se 24sata.hr pretežno bavi temama za koje aktualnost nije krucijalna.

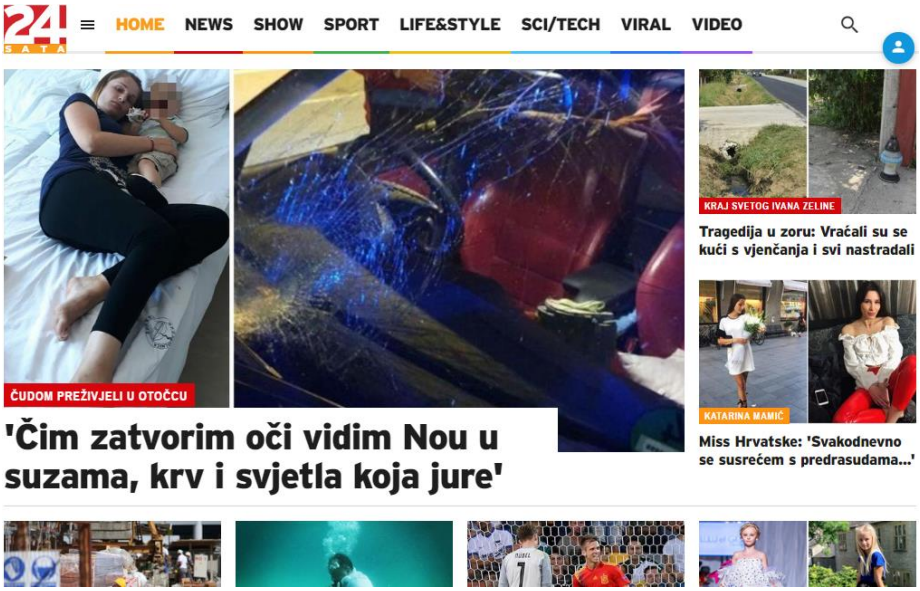
Ad 7) Ažurnost - na skali od 1 do 10 ažurnost analiziranih portala ocijenio sam tako da sam portalu 24sata.hr dodijelio ocjenu 8, a kao razlog te ocijene navodim prethodnu točku u kodnom listu koja je u kauzalnom odnosu s ovom točkom. Index.hr sam dodijelio ocjenu 10 zbog toga što sam temeljem opažanja došao do zaključka da je upravo Index.hr taj koji najbrže objavi prijelomnu vijest ili bilo koji drugi događaj koji je bitan i u interesu javnosti.

Ad 10) Kritički odnos - baš kao i u prethodnoj rubrici temeljem opažanja zaključujem kako je 24sata.hr primjetno nekritičniji od Index.hr, a kao pojašnjenje te razlike istaknuo bi bitnu razliku u prirodi dvaju portala i disparitetu između njihovih interesnih područja.

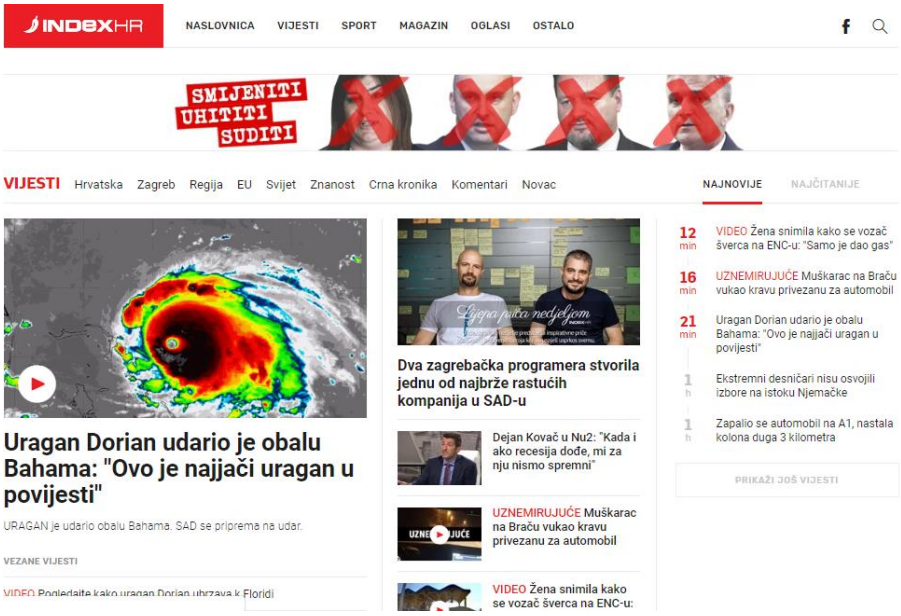
Ad 11) Otvorenost - usprkos onome što sam naveo subjektivne pretpostavke koje proizlaze iz istraživanja nisu najpouzdanija mjerila pa bi stoga htio istaknuti kako je što se tiče ove kategorije jednaka ocjena dodijeljena za oba portala jer su oba uistinu otvorena koliko mogu biti u gabaritima koje si postavljaju definiranjem svojih interesnih područja.

Ad 12) „Dubina“ obrade - ovu kategoriju bi istaknuo kao posebno važnu jer se u njoj najbolje očituje razlika između dva uspoređivana portala gdje se jasno prepoznaje tabloidna narav portala 24sata.hr koja dominira naslovnicom, dok s druge strane Index.hr naslovnica ipak sadrži i bitno više konkretnog novinarskog sadržaja, a teme koje bi bile prirodne za tabloide imaju svoje zasebne rubrike pod nazivima Black i rouge.

Ad 13) Fokus na čitatelja - oba portala su jednako orijentirana prema čitateljima, ponovno naglašavam svaki portal unutar samostalno definiranih kriterija.

Slika 18. *Screenshot* naslovnice portala 24sata.hr

Slika 19: *Screenshot* naslovnice portala Index.hr

Nakon što sam na uzorku od ukupno 62 naslovnice oba portala u promatranom razdoblju proveo istraživanje zaključujem kako je u navedenom razdoblju tematika vezana uz obrazovanje, informacijsko-komunikacijske tehnologije i društvene mreže u obrazovanju na naslovnicama portala zauzimala tek nešto malo više od 4% od ukupnog sadržaja, i pored toga što se analizirano razdoblje poklopilo s nadolaskom nove školske godine. Također, uočio sam kako je i u tako maloj količini naslova, Index.hr u analiziranom periodu na naslovnici imao dvostruko više obrazovnog sadržaja od 24sata.hr. Kada se u obzir uzme sve dosad navedeno može se zaključiti kako je ovo

istraživanje potvrdilo pretpostavku da su sadržaji namijenjeni ili vezani uz inovativno obrazovanje rijetko i svakako nedovoljno zastupljeni u medijima općeg karaktera. Bilo bi zanimljivo ustanoviti je li razlog tome nezainteresiranost medijske publike ili samih proizvođača medijskog sadržaja.

4. Zaključak

Kako je prethodno navedeno, društvene mreže su postale dio naše svakodnevice i bitno su promijenile naše živote, obrazovne i profesionalne kompetencije.

Dostupna literatura i istraživanja koja se bave Facebookom pokazuje da se Facebook koristi u obrazovanju diljem svijeta i ima uglavnom pozitivne učinke, ali da su i dalje mnogi skeptični o njegovoj upotrebi u obrazovanju. Facebook nije savršena društvena mreža koja bi se 100% mogla koristiti kao obrazovni alat i ima svoje nedostatke koji se u budućnosti mogu promijeniti, ali Facebook pruža mnoštvo mogućnosti koje bi pomogle studentima u različitim aktivnostima u procesu obrazovanja kao i njihove brže prilagodbe u novoj akademskoj sredini. Studenti su skloni korištenju Facebooka u obrazovne svrhe zbog toga što se njime može lako i jednostavno upravljati. Facebook nije kompliciran i omogućava studentima da unutar svojih grupa za učenje razmjenjuju nastavne sadržaje i pružaju pomoć jedni drugima kad god je to potrebno.

Tema rada potpada u područje medijskih istraživanja, u čiju svrhu su primijenjeni metodički alati za prikupljanje i obradu primarnih i sekundarnih podataka – internetsko anketno istraživanje i jednostavna analiza sadržaja.

Pretpostavke postavljene u radu, na osnovu rezultata provedenih istraživanja, **djelomično su potvrđene.**

Naime, provedeno internetsko anketno istraživanje **potvrdilo je pretpostavku**, kako studenti preddiplomskih studija Sveučilišta Sjever koji su sudjelovali u anketi (98%), **koriste nastavne *e-platforme*** u svom obrazovanju i smatraju (78%) kako su korisne za razmjenu nastavnog sadržaja. Studenti iz ovog uzorka, kako se saznalo iz anketnog upitnika, vole koristiti društvene mreže kao pomoćni alat u obrazovanju, bilo u vidu interakcije unutar grupe na kojoj se razmjenjuju nastavni sadržaji ili kako bi pomogli jedni drugima, odnosno, u vidu individualnih mrežnih aktivnosti u obrazovne svrhe.

No **kad je riječ o Facebooku**, čini se kako ispitanici u ovom uzorku **nisu pretjerano zainteresirani za njegovo stvarno korištenje u svrhu jačanja vlastitih obrazovnih navika i kapaciteta** - za razliku od rezultata proizašlih iz korištene literature, 40% ponekad koristi, a 50% ispitanika nikada ne koristi Facebook za pronalaženje izvora literature ili izvršavanje zadataka. Neki rezultati su kontradiktorni – svega 36% ih smatra pouzdanim izvorom obrazovnih informacija, 64% njih smatra kako svakodnevno korištenje Facebooka ponekad može (negativno) utjecati na izvršavanje fakultetskih obveza, no istovremeno 76% ih misli da bi se Facebook trebao koristiti u nastavi te da Facebook povećava interaktivnost (72%). Društveno prihvatljivim odgovorom nalazim to što studenti iz uzorka tvrde kako više koriste Facebook u komunikacijske (32%), obrazovne

(23%) i informativne (25%) svrhe nego što ga koriste kako bi ga pratili zbog zabavnog sadržaja (20%). Smatra li ipak većina nas društvene mreže mjestima najkorisnijima za globalno druženje? Sagledavamo li ih samo u kontekstu specifične i privremene funkcije mrežnih platformi; u okviru pojedinih Facebook grupa vezanih uz kolegije, gdje objavljujemo skripte, pišemo obavijesti i pomažemo jedni drugima samo dok je to potrebno? Sve navedeno ukazuje na **daljnju potrebu razvijanja studentske percepcije i upotrebe Facebooka kao kvalitetnom alatu u akademskom okruženju, pa čak i o određenoj potrebi jačanja kompetencija medijske pismenosti.**

Nadalje, i u provedenoj jednostavnoj analizi sadržaja naslovnica domaćih najčitanijih portala došlo je do poražavajućeg rezultata, iako me kao konzumenta tih portala to nije začudilo. U analiziranom vremenskom okviru od ukupno 31. dana (kolovoz/rujan 2019. godine), na naslovnicama portala 24sata.hr i Index.hr, teme o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanju, primjeni društvenih mreža u akademskom okruženju te obrazovanju općenito sadrži svega 4,86% naslova, što predstavlja minornu zastupljenost, naročito u odnosu na predominantnu tematiku crne kronike (22,60%) i politike (21,62%) na uzorku ukupno analiziranih 2 734 naslova. Time je **potvrđena pretpostavka** kako su sadržaji vezani uz inovativno obrazovanje vrlo rijetko i svakako **nedovoljno zastupljeni u hrvatskim medijima općeg karaktera**.

Zaključno, kod korištenja Facebooka i ostalih društvenih mreža u obrazovanju bitna je i percepcija korisnika i način na koji se one koriste. Akademsko okruženje ne koristi društvene mreže kao stalni alat u obrazovanju, dijelom i zbog mišljenja kako iste nisu dobar primjer i izvor za informiranje i obrazovanje. Najbolje bi bilo kada bi se društveni mediji postepeno i učinkovito uveli u nastavu; možda bi se onda i percepcija svih korisnika tih medija o njihovoj primarno zabavnoj i društvenoj svrsi promijenila u smislu dobrobiti za formalno obrazovanje i novinara (i ostalih studenata), a ujedno i za stjecanje neophodnih profesionalnih kompetencija suvremenih medijskih djelatnika.

5. Literatura

Knjige:

1. Chagas, Alexandre; Porto, Cristiane; Santos, Edmea. 2016. *Facebook and education. Post, like & share*. Eduepb. Campina Grande
2. Kirkpatrick, David. 2012. *Efekt Facebooka: [istinita priča o Marku Zuckebergu i najbrže rastućoj kompaniji svijeta]*. Lumen izdavaštvo. Zagreb
3. Lamza Posavec, Vesna. 2015. *Mjerenje javnosti. Metodologijski i analitički pristupi istraživanja javnog mnijenja.* Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Zagreb
4. Potter, James. 2011. *Medijska pismenost*. Clio. Novi Sad.
5. Tkalac Verčič, Ana; Sinčić Ćorić, Dubravka i dr. 2013. *Priručnik za metodologiju istraživačkog rada u društvenim istraživanjima*. M.E.P. d.o.o. Zagreb.

Časopisi:

6. Apuke, Oberiri Destiny; Iyendo, Timothy Onosahwo. 2018. *University students' usage of the Internet resources for research and learning: forms of access and perceptions of utility*. Heliyon 4. 1-34.
7. Bagarić, Željka; Mandić, Antonija. 2019. *Istina, mediji i žilet žica: migranti u hrvatskom medijskom krajoliku*. In medias res: časopis filozofije medija 8, 2423-2443. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=18021.
8. Celebi, Muberra. 2018. *„To Use or Not to Use-That Is the Question!“ Using Facebook as an Educational Tool in Recreational Leadership Course*. Journal of Education and Training Studies 7. 94-107. Dostupno na: https://doi.org/10.11114/jets.v6i7.3302.
9. Đurica, Nina; Soleša, Dragan i dr. 2018. *Percepcija studenata o važnosti upotrebe Facebooka za akademske svrhe*. Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje 20. 1059-1087.
10. Ferguson, Caleb; DiGiacomo, Michelle i dr. 2016. *First year nursing students' experiences of social media during the transition to university: a focus group study*. Contemporary Nurse. (52) 625-635
11. Jadrić, Ivana, Kovačević, Sandra. 2018. *The Usage of Social Media in Marketing Communication of Croatian Institution of Higher Education*. Zbornik Veleučilišta u Rijeci, Vol. 6, 1, 99-112.

12. Lui, Lam. 2012. *An Innovative Research on the usage of Facebook in the Higher Education context of Hong Kong.* The Electronic Journal of e-Learning, Vo 10, 4, 377 – 386. Dostupno na: www.ejel.org.
13. Manca, Stefania; Ranieri, Maria. 2014. *Does Facebook provide educational value? A critical review of theoretical and empirical advancements*. The Social Classroom: Integrating Social Network Use in Education. 312-338.
14. Toker, Sacip; Huri Baturay, Meltem. 2019. *What foresees college students' tendency to use facebook for diverse educational purposes?* International Journal of Educational Technology in Higher Education.
15. Tomas, Lisa; Briggs, Pam; Hart i dr. 2017. *Understanding social media and identity work in young people transitioning to university*. Computer sin Human Behavior 76. 541-553.
16. Tomaš, Suzana. 2014. *Oblikovanje nastavnih sadržaja na društvenim mrežama u visokoškolskom obrazovanju*. Školski vjesnik: časopis za pedagogijsku teoriju i praksu 3. 309-326.
17. Violić-Koprivec, Ariana; Dubčić, Jelena. 2018. *Facebook kao obrazovni alat u nastavi stranih jezika*. MediAnali: međunarodni znanstveni časopis za pitanja medija, novinarstva, masovnog komuniciranja i odnosa s javnostima 15. 69-84.

Ostali izvori:

18. Reuters Institute Digital News Report. Dostupno na: http://www.digitalnewsreport.org/ (pristupljeno 29. kolovoza 2019. 13:43).
19. Statista.com. Dostupno na: https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/ (pristupljeno 29. kolovoza 2019. 13:49)

6. Prilozi

6.1. Popis tablica

Tablica 1. Spol…….....11
Tablica 2. Dob…….11
Tablica 3. Odjel na kojem studirate……..…….……12
Tablica 4. Godina studija……..……..12
Tablica 5. Status studenta…….…...13
Tablica 6. Mjesto iz kojeg dolazite…….....14
Tablica 7. Koje društvene mreže pratite?.....14
Tablica 8. U koje svrhe koristite Facebook?.....15
Tablica 9. Korištenje Facebooka u akademskom okruženju……15
Tablica 10. Grupe za učenje…….....15
Tablica 11. Prednosti korištenja Facebooka…….....16
Tablica 12. Facebook i literatura…….……....17
Tablica 13. Facebook i interaktivnost…….....18
Tablica 14. Facebook i negativne posljedice……...18
Tablica 15. Mišljenja o negativnim posljedicama Facebooka u nastavi…….....19
Tablica 16. Izvršavanje fakultetskih obveza……...20
Tablica 17. Platforme za e-učenje……...……20
Tablica 18. Korištenje platformi za e-učenje……...……21
Tablica 19. Razmjena nastavnog sadržaja putem platformi za e-učenje…….....21
Tablica 20. Mišljenja o razmjeni nastavnog sadržaja putem platformi za e-učenje……22
Tablica 21. Kodni list – tematske kategorije ……..…….....23
Tablica 22. Analitička matrica …….....24
Tablica 23. Kodni list – Analiza sadržaja naslovnica internetskih portala…….....25

6.2. Popis slika

Slika 1. Screenshot najpopularnijih društvenih mreža u svijetu (Reuters Institute Digital News Report 2019) ……..….2
Slika 2. Screenshot najpopularnijih društvenih mreža u Hrvatskoj (Reuters Institute Digital News Report 2019) ……..2

Slika 3. Graf varijable Spol ……11
Slika 4. Graf varijable Dob…….....11
Slika 5. Graf varijable Odjel na kojem studirate…….…….12
Slika 6. Graf varijable Godina studija…….……12
Slika 7. Graf varijable Status studenta…….13
Slika 8. Graf varijable Korištenje Facebooka u akademskom okruženju……15
Slika 9. Graf varijable Grupe za učenje……..16
Slika 10. Graf varijable Facebook kao pouzdani izvor pomoći u obrazovanju……..…….17
Slika 11. Graf varijable Facebook i literatura…….17
Slika 12. Graf varijable Facebook i interaktivnost……..18
Slika 13. Graf varijable Facebook i negativne posljedice ……..……18
Slika 14. Graf varijable Izvršavanje fakultetskih obveza …….....20
Slika 15. Graf varijable Platforme za e-učenje……20
Slika 16. Graf varijable korištenje Platformi za e-učenje……..….21
Slika 17. Graf varijable razmjena nastavnog sadržaja putem platformi za e-učenje…….....21
Slika 18. Screenshot naslovnice portala 24 sata …….……26
Slika 19. Screenshot naslovnice portala Index.hr ……..26

Sveučilište
Sjever

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Ivan Mijatović pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog rada pod naslovom Upotreba Facebooka u akademskom okruženju te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student:
Ivan Mijatović

_____
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnost i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Ivan Mijatović neopozivo izjavljujem da sam suglasan s javnom objavom završnog rada pod naslovom Upotreba Facebooka u akademskom okruženju čiji sam autor.

Student:
Ivan Mijatović

_____
(vlastoručni potpis)